

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA BOLALARNING IJODIY TAFAKKURINI RIVOJLANTIRISHDA INTERFAOL METODLARDAN FOYDALANISH

Muyassar Bobojonova

Ajiniyoz nomidagi NDPI 1 kurs magistranti

Annotatsiya. Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotlarida 5-6 yoshli bolalarning ijodiy fikrlashini rivojlantirishning interfaol usullari ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar: ijodiy fikrlash, interfaol metodlar, maktabgacha ta'lim, 5-6 yoshli bolalar, o'yin texnologiyalari.

Аннотация. В данной статье освещены вопросы использования интерактивных методов в развитии творческого мышления детей 5-6 лет в дошкольных образовательных организациях.

Ключевые слова: творческое мышление, интерактивные методы, дошкольное образование, дети 5-6 лет, игровые технологии.

Abstract. This article highlights the issues of using interactive methods in the development of creative thinking of 5-6-year-old children in preschool educational organizations.

Keywords: creative thinking, interactive methods, preschool education, 5-6 year old children, game technologies.

Bugungi kunda maktabgacha ta'lim tizimi oldida turgan eng muhim vazifalardan biri bolalarning intellektual va ijodiy salohiyatini erta yoshdan rivojlantirishdan iboratdir. Jamiyatning tezkor rivojlanishi, innovatsion texnologiyalar va axborot oqimining ortib borishi sharoitida kelajak avloddan mustaqil fikrlash, noodatiy yechim topish, ijodkorlik kabi sifatlar talab etilmoqda. Shu bois maktabgacha yosh davridayoq bolalarda ijodiy tafakkurni shakllantirish dolzarb pedagogik muammo sifatida namoyon bo'lmoqda.

5-6 yoshli bolalar maktab ta'limiga tayyorgarlik bosqichida bo'lib, bu davrda ularning tafakkuri, tasavvuri, nutqi va bilish faoliyati jadal rivojlanadi. Aynan shu yosh davrida qo'llaniladigan interfaol metodlar bolalarning faol ishtirokini ta'minlab, ularning ijodiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirishda samarali vosita bo'lib xizmat qiladi.

Ijodiy tafakkur- bu shaxsning mavjud bilim va tajribalar asosida yangicha g'oyalar yaratish, muammolarga noodatiy yondashish hamda mustaqil qarorlar qabul qilish qobiliyatidir. Maktabgacha yoshdagi bolalarda ijodiy tafakkur tasavvur,

fantaziya, obrazli fikrlash va erkin ifoda bilan chambarchas bog‘liq holda namoyon bo‘ladi.

5-6 yoshli bolalarda ijodiy tafakkur quyidagi belgilar orqali kuzatiladi: predmet va hodisalarga noodatiy qarash; turli vaziyatlarda o‘z fikrini erkin ifoda etish; o‘yin va mashg‘ulotlarda yangi syujetlar yaratish; savollarga standart bo‘lmagan javoblar berish; mustaqil tajriba o‘tkazishga intilish. Mazkur sifatlarni rivojlantirish uchun ta‘lim jarayonida bolani passiv tinglovchi emas, balki faol ishtirokchi sifatida shakllantirish muhim ahamiyatga ega.

Interfaol metodlar- bu ta‘lim jarayonida tarbiyachi va bolalar, shuningdek bolalarning o‘zaro faol muloqotiga asoslangan o‘qitish usullaridir. Ushbu metodlar bolalarda mustaqil fikrlash, muammoli vaziyatlarni hal etish, hamkorlikda ishlash va ijodiy yondashuvni shakllantirishga xizmat qiladi.

Maktabgacha ta‘limda interfaol metodlarning ahamiyati quyidagilarda namoyon bo‘ladi: bolalarning mashg‘ulotlarga qiziqishini oshiradi; erkin muloqot muhitini yaratadi; bolani faol subyekt sifatida shakllantiradi; tafakkur, nutq va tasavvurni rivojlantiradi; ijodiy faoliyatni rag‘batlantiradi. Ayniqsa 5-6 yoshli bolalar bilan ishlashda interfaol metodlar o‘yin faoliyati bilan uyg‘unlashgan holda qo‘llanilganda yuqori samara beradi.

Maktabgacha ta‘lim tashkilotlarida quyidagi interfaol metodlar ijodiy tafakkurni rivojlantirishda samarali hisoblanadi:

-Rolli o‘yinlar. Rolli o‘yinlar bolalarning fantaziyasi va obrazli tafakkurini rivojlantiradi. “Do‘kon”, “Shifokor”, “Sayohat” kabi o‘yinlar jarayonida bolalar mustaqil syujet yaratib, vaziyatga mos harakat qilishga o‘rganadilar.

- Muammoli vaziyatlar yaratish. Mashg‘ulot jarayonida tarbiyachi bolalar oldiga oddiy, ammo fikrlashni talab qiladigan muammolarni qo‘yadi. Masalan: “Agar yomg‘ir yog‘masa, tabiatda nima o‘zgaradi?” kabi savollar bolalarni fikrlashga undaydi.

- Aqliy hujum. Bolalarga biror mavzu bo‘yicha erkin fikr bildirish imkoniyati beriladi. Bu usul bolalarda o‘z fikrini qo‘rqmasdan aytish, ijodiy g‘oyalar ilgari surish ko‘nikmasini shakllantiradi.

-Tasviriy faoliyatga asoslangan metodlar. Rasm chizish, loydan shakllar yasash, kollaj tayyorlash kabi mashg‘ulotlar bolalarning ijodiy tafakkuri va estetik didini rivojlantiradi.

- Jamoaviy ishlash usullari. Guruh bilan bajariladigan topshiriqlar bolalarda hamkorlik, o‘zaro fikr almashish va umumiy yechim topish malakasini rivojlantiradi.

Amaliy mashg‘ulotlar jarayonida interfaol metodlardan tizimli foydalanish 5-6 yoshli bolalarda ijobiy o‘zgarishlarni yuzaga keltiradi. Bu esa bolalarni maktab ta‘limiga psixologik va intellektual jihatdan puxta tayyorlashga xizmat qiladi.

Xulosa qilib aytganda, maktabgacha ta'lim tashkilotlarida 5-6 yoshli bolalarning ijodiy tafakkurini rivojlantirishda interfaol metodlardan foydalanish muhim pedagogik ahamiyatga ega. Ushbu metodlar bolalarning bilish faoliyatini faollashtiradi, mustaqil va ijodiy fikrlashini ta'minlaydi hamda ularni maktab ta'limiga tayyorlashda samarali vosita bo'lib xizmat qiladi. Tarbiyachilar interfaol metodlardan maqsadli va tizimli foydalangan holda ta'lim sifatini yanada oshirishlari mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. "Ilk qadam" davlat o'quv dasturi. 2022 yil.
2. M. Safarova, D. Mirzayeva. Maktabgacha ta'lim yoshdagi bolalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishda ta'limiy muhitni tashkil etishning o'ziga xosligi. "Science and Education" Scientific Journal / 2024y.
3. S. Inadullayeva Maktabgacha yoshdagi bolalar tafakkurini rivojlantirishda interfaol metodlardan foydalanishning mazmun-mohiyati. "Экономика и социум" №10(125)-2 2024